

INKOMENSEFFECTEN VAN UITSTROOM UIT DE BIJSTAND

- eindrapport -

drs. Jakko Mur
drs. Mick de Niet

Amsterdam, november 2004
Regioplan publicatienr. 1210

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel. : 020 - 5315315
Fax : 020 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van het
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Samenvatting	1
1 Inleiding en onderzoeksvragen.....	1
2 Inkomenseffect van uitstroom.....	3
2.1 Inleiding	3
2.2 Onderzoeksaanpak.....	3
2.3 Inkomensontwikkeling na uitstroom vanuit de Abw naar werk.....	6
2.4 Selectie-effecten.....	9
2.5 Conclusie.....	10
3 Duurzaamheid	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Onderzoeksaanpak.....	13
3.3 Resultaat Duurzaamheidsanalyse.....	15
3.4 Kwaliteit onderzoeksgegevens.....	21
3.5 Conclusie.....	22
Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording.....	23
1 Inleiding	23
2 Onderzoeksvragen.....	23
3 Gebruikte bronnen	24
4 Onderzoeksaanpak inkomensontwikkeling.....	25
5 Onderzoeksaanpak duurzaamheid uitstroom	31
Bijlage 2 Resultaten duurzaamheidsanalyse.....	35

VOORWOORD

Bij voortdurende aandacht voor de inkomensontwikkeling van mensen met een bijstandsuitkering. Onlangs is dit weer gebleken bij de parlementaire behandeling van de begroting 2004 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Reeds eerder heeft de Minister van SZW de vaste kamercommissie voor Sociale Zaken toegezegd de mogelijkheid te onderzoeken om ex-bijstandsccliënten na werkaanvaarding voor langere tijd te volgen, daarbij lettend op de inkomenspositie en terugvalkans.

Dit onderzoek verkent de mogelijkheden om dergelijk onderzoek te doen en levert antwoorden op vragen over inkomensontwikkeling van ex-bijstandsccliënten die zijn gaan werken. Tevens biedt het een beeld van de duurzaamheid van de uitstroom naar werk.

Voor u ligt het eindrapport van dit onderzoek. Voor de uitvoering van dit project is een groot beroep gedaan op de bereidwilligheid van het CBS en daarbinnen met name het Centrum voor Beleidsstatistiek. We zijn met name de heer H. Amptmeijer en de heer J. Jonker daarvoor zeer dankbaar.

Het onderzoek is vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op prettige en constructieve wijze begeleid door:

- Dhr. R. van Velzen
- Dhr. E. Brinkman
- Dhr. J.J.C. van der Graaff
- Dhr. C. de Wit
- Mw. A. Kraan
- Mw. J. Jakulj
- Dhr. P. Voogd

De uitvoering van het onderzoek was in handen van Mick de Niet en Jakko Mur. Laatstgenoemde tekende daarnaast voor de praktische aspecten van de projectleiding. Ondergetekende schreef het projectvoorstel en trad formeel op als projectleider.

Amsterdam, 2 november 2004,

Bob van Waveren,
Projectleider.

SAMENVATTING

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft op 17 oktober 2001 de vaste kamercommissie voor Sociale Zaken toegezegd de mogelijkheid te onderzoeken om ex-bijstandsccliënten na werkaanvaarding voor langere tijd te volgen, daarbij lettend op de inkomenspositie en terugvalkans. Dit onderzoek is dan ook nadrukkelijk een verkennende analyse naar de mogelijkheid ex-bijstandsccliënten langere tijd te volgen op basis van beschikbare bronnen.

Uit analyse van de micro-data van het CBS blijkt dat het slechts gedeeltelijk mogelijk is de inkomensontwikkeling van de huishoudens die uitstromen uit de bijstand, te volgen. Alleen huishoudens die langdurig bijstandsafhankelijk zijn, kunnen worden gemonitord. Dit wordt veroorzaakt door de manier waarop de databestanden zijn ingericht. Daarnaast zijn tot dusver alleen gegevens over de periode 1998 tot 2000 beschikbaar.

Over het algemeen laat de steekproef van ex-bijstandsccliënten het beeld zien dat het inkomen na werkaanvaarding stijgt. De stijging bedraagt gemiddeld 31 procent over een periode van twee jaar.

Verder blijkt het goed mogelijk de duurzaamheid van uitstroom uit de bijstand naar werk in kaart te brengen. De kans op herinstroom in de bijstand na het aangaan van een dienstverband is het eerste half jaar 5,9 procent. Na een jaar is de kans 11,4 procent.

SUMMARY

On 17 October 2001 the Minister of Social Affairs promised to investigate the possibility to monitor the income of former welfare clients after having found a job – taking into account the chance of relapse. This research is explicitly set up to explore the possibility to monitor former welfare clients on the basis of available data sources for an extended period of time.

Analysis of data from the Dutch Bureau of Statistics (CBS) shows that it is partially possible to monitor the income development of households, after the transition from welfare to work. Due to the way the data were collected, only those households that were welfare dependent for a longer period of time could be monitored. Moreover, only data from the period 1998-2000 were available up to now.

In general, the analysis shows that the income increases after job admittance with the average of 31% over a period of two years.

Further analysis shows that it is possible to investigate the durability of the transition from welfare to work. The chance of relapse into welfare after finding a job is 5,9% in the first half year. After a year the relapse chance is 11,4%.

1 INLEIDING EN ONDERZOEKSVRAGEN

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft op 17 oktober 2001 de vaste kamercommissie voor Sociale Zaken toegezegd de mogelijkheid te onderzoeken om ex-bijstandsccliënten na werkaanvaarding voor langere tijd te volgen, daarbij lettend op de inkomenspositie en terugvalkans.

Dit onderzoek is nadrukkelijk een verkennende analyse naar de mogelijkheid ex-bijstandsccliënten langere tijd te volgen op basis van beschikbare bronnen. Naast een oordeel over de mogelijkheid om ex-bijstandsccliënten langere tijd te volgen geeft dit onderzoek een indicatie van de inkomensontwikkeling van ex-bijstandsccliënten die zijn gaan werken. Daarnaast bestaat behoefte aan informatie over de duurzaamheid van de uitstroom naar werk. Deze duurzaamheid is immers bepalend voor de mate waarin de ex-bijstandsccliënten in de gelegenheid zijn om van de inkomensontwikkeling als gevolg van werkaanvaarding te profiteren.

Eén en ander is als volgt vertaald in onderzoeksvragen.

1. *Inkomensontwikkeling*

1a Hoe ontwikkelen zich de inkomens van een steekproef van ex-bijstandsccliënten na werkaanvaarding?

2. *Duurzaamheid uitstroom*

2a Blijkt uit het steekproefonderzoek dat er na werkaanvaarding sprake is van een duurzame uitstroom van deze groep ex-bijstandsccliënten?

Voor inzicht in specifieke groepen zijn de volgende subvragen toegevoegd:

1b Op welke wijze wijkt het beeld voor specifieke groepen hiervan af (bijvoorbeeld vrouwen, jongeren, niet-Nederlanders enzovoort).

2b Op welke wijze wijkt het beeld voor specifieke groepen hiervan af (bijvoorbeeld vrouwen, jongeren, niet-Nederlanders enzovoort).

Het onderzoek is verricht met behulp van micro-informatie (gegevens op persoonsniveau) over de bijstandspopulatie, inkomens en dienstverbanden. Deze micro-informatie wordt verzameld door het CBS en beschikbaar gesteld door het CvB (Centrum voor Beleidsstatistiek).

Het rapport geeft op beknopte wijze zicht op de inkomenseffecten van uitstroom en de duurzaamheid daarvan. In hoofdstuk twee wordt de inkomensontwikkeling van ex-bijstandsccliënten

cliënten beschreven en in hoofdstuk drie de duurzaamheid van de uitstroom. In beide hoofdstukken komen onderzoeksanpak, resultaten en conclusies aan de orde.

In de bijlage wordt de wijze, waarop het onderzoek is uitgevoerd, nader verantwoord.

2 INKOMENSEFECT VAN UITSTROOM

2.1 Inleiding

De eerste onderzoeksvraag heeft betrekking op de inkomensontwikkeling van ex-bijstandcliënten na uitstroom uit de bijstand gedurende een langere periode. Voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag is gebruikgemaakt van kwantitatieve gegevens die door het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) ter beschikking zijn gesteld.

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de aanpak (paragraaf 2.2), de onderzochte onderzoeksgroep (paragraaf 2.3), de resultaten van de uitgevoerde analyses (paragraaf 2.4) en de conclusies (paragraaf 2.5) besproken.

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksverantwoording slechts op hoofdlijnen beschreven. Een meer gedetailleerde beschrijving is opgenomen in bijlage I.

2.2 Onderzoeksaanpak

Het eerste onderdeel van het onderzoek moet zicht geven op de inkomensontwikkeling van een steekproef van ex-bijstandcliënten die na uitstroom zijn gaan werken. Dit is gedaan door bijstand- en inkomensgegevens van een relevante groep (een cohort) ex-bijstandcliënten over een aantal jaren te analyseren. Met behulp van een cohortanalyse is de inkomensontwikkeling van deze groep in kaart gebracht.

Voor het onderzoek is de ontwikkeling van het *besteedbaar huishoudinkomen* gevolgd. Het besteedbaar huishoudinkomen is het bruto-inkomen van alle personen in een huishouden verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, huursubsidie, kinderbijslag, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten. Inkomsten verkregen via individuele bijzondere bijstand, categoriale bijzondere bijstand, kwijtscheldingen van lokale belastingen en andere lokale inkomensafhankelijke overdrachten zijn niet in het besteedbaar huishoudinkomen opgenomen.

Voor het samenstellen van een geschikt cohort ex-bijstandcliënten en het verrichten van de inkomensanalyse is gebruikgemaakt van drie gegevensbestanden die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) ter beschikking heeft gesteld.

Het gaat hier om de volgende gegevens:

- Microgegevens over bijstandsafhankelijkheid: hiervoor is de bijstandskennmerkenstatistiek gebruikt.
- Microgegevens over het inkomen van bijstandsccliënten en werknemers of zelfstandigen: hiervoor is het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) gebruikt, dat beschikbaar is vanaf 1998 tot en met 2000m
- Microgegevens over dienstverbanden die personen zijn aangegaan om vast te kunnen stellen wie aan het werk is geweest en voor welke periode. Hiervoor is het Banenbestand gebruikt.

Aangezien gegevens van het RIO slechts vanaf 1998 tot en met het jaar 2000 beschikbaar zijn, is de analyse van de inkomensontwikkeling beperkt gebleven tot de periode 1998 tot en met 2000.

Door koppeling van de verschillende gegevensbestanden is het onderzoeksbestand samengesteld. Uit dit onderzoeksbestand is een groep bijstandsgerechtigden geselecteerd, waarvan op een zuivere manier het inkomen uit bijstand en uit werk is te schatten. De exacte onderbouwing van de selectie van het cohort is vrij technisch en wordt beschreven in de bijlage. De onderstaande opsomming beschrijft het cohort:

Alle huishoudens uit het RIO-bestand waarin ten minste vanaf 01-01-1998 een bijstandsuitkering werd ontvangen en waarvan de uitkering is beëindigd in de periode van 01-11-1998 tot 01-03-1999. Binnen het huishouden is de rest van het jaar 1999 en in het hele jaar 2000 geen bijstandsuitkering meer uitgekeerd en tevens wordt er in het huishouden zowel in 1999 als in 2000 een dienstverband hebben of winst ontvangen uit onderneming.

Het cohort dat op deze manier is ontstaan, bestaat uit 2.328 huishoudens. In tabel 2.1 wordt weergegeven in welke mate de beslissingen over de cohortsamenstelling van invloed zijn op de onderzoekspopulatie.

Tabel 2.1 Effect van selectiebeslissingen op onderzoekspopulatie

		Populatie
Basis databestand	Aantal huishoudens met bijstandsuitkeringen in 1997-2000.	636.585 ¹
Huishoudens in RIO	Selectie van unieke huishoudens die voorkomen in het RIO.	71.967
Huishoudsamenstelling	Selectie van huishoudens die in de jaren 1998-2000 wat samenstelling betreft, niet zijn gewijzigd. ²	69.126
In 1998 bijstand, in 1999 en 2000 geen bijstand	Selectie van huishoudens die heel 1998 bijstandsge-rechtigd waren en heel 1999 en 2000 niet. ³	3.607
Werkend	Selectie van huishoudens waarbij in 1999 en 2000 een dienstverband wordt gevonden of die zelfstandig ondernemer zijn.	2.328

Van de werkende huishoudens blijkt het grootste deel van de huishoudens in de jaren na uitstroom uit de Abw voor meer dan 270 kalenderdagen per jaar een arbeidscontract te hebben, namelijk 90 procent, zie tabel 2.2. Daarnaast ontvangt 8,3 procent van de bijstandsgerechtigden na uitstroom winst uit onderneming. We beschouwen deze groep als zelfstandige ondernemers.

Tabel 2.2 Minimum aantal kalenderdagen gewerkt per jaar

0 - 90 dagen	3,4 %
90 - 180 dagen	2,5 %
180 - 270 dagen	4,2 %
270 - 365 dagen	89,8 %

In de volgende paragraaf wordt de inkomensontwikkeling van het cohort beschreven. De resultaten worden uitgesplitst naar subgroepen. Er wordt alleen gerapporteerd over subgroepen waarvan er meer dan 150 huishoudens voorkomen in het cohort. In paragraaf 2.4 kijken we naar de gevolgen van selectie-effecten die zijn opgetreden door de selectie van een specifieke groep bijstandsgerechtigden.

¹ Huishoudens kunnen meerdere keren voorkomen, het aantal bijstandhuishoudens is ultimo 1998 412.300.

² Veranderingen in de huishoudsamenstelling zijn van invloed op het huishoudinkomen. Er is daarom gekozen alleen huishoudens te selecteren die niet van samenstelling zijn veranderd (zie bijlage 1 voor een nadere toelichting).

³ Om een zuivere schatting te kunnen maken van het inkomen van een huishoudens met een bijstandsuitkering is het nodig huishoudens te selecteren die één heel kalenderjaar bijstandgerechtigd zijn. Dit is nodig omdat het RIO alleen informatie over inkomens op jaarbasis bevat (zie bijlage 1 voor een nadere toelichting).

2.3 Inkomensontwikkeling na uitstroom vanuit de Abw naar werk

In deze paragraaf zijn de resultaten van de cohortanalyse beschreven met behulp van een aantal overzichtstabellen. Daarin wordt telkens het gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen van de onderzoeksgroep weergegeven. Hierbij is naast de algemene ontwikkeling ook apart de ontwikkeling weergegeven van verschillende subgroepen met een onderscheid naar achtergrondkenmerken (geslacht, herkomst, leeftijd, leefvorm, zelfstandigheid en aantal gewerkte dagen).⁴

Tabel 2.3 laat de gemiddelde inkomensontwikkeling van het totale cohort zien over de jaren 1998, 1999 en 2000. Het gaat hier om het besteedbaar huishoudinkomen. Naast het inkomen is tussen haakjes de ontwikkeling in het inkomen met indexcijfers weergegeven.

Tabel 2.3 Ontwikkeling gemiddeld besteedbaar huishoudeninkomen per jaar

Cohort (n = 2328)	Bestedbaar huishoudeninkomen (geïndexeerd)		
	1998	1999	2000
	€ 16.203	€ 18.859	€ 21.158
	(100)	(116)	(131)

De tabel laat een duidelijke stijging in het besteedbaar huishoudinkomen zien. Het gemiddelde inkomen stijgt van € 16.203 in 1998 tot € 21.158 in 2000.

Tabel 2.4 beschrijft de ontwikkeling van de bijstandsnorm van 1998 tot 2000. Het blijkt dat de geïndexeerde inkomensontwikkeling van personen die werk vinden hoger is dan de ontwikkeling van de bijstandsnormen, namelijk in twee jaar 24 procentpunten extra.

Tabel 2.4 Ontwikkeling bijstandsnorm⁵

	Bestedbaar huishoudeninkomen (geïndexeerd)		
	1998	1999	2000
Alleenstaande	€ 469,48	€ 483,09	€ 498,80
Alleenstaande ouder	€ 657,27	€ 676,32	€ 698,31
Gehuwden, beide echtgenoten jonger dan 65 jaar	€ 938,95	€ 966,17	€ 997,59
Index	(100)	(102,9)	(106,1)

⁴ Aangezien de analyses betrekking hebben op huishoudens, heeft de uitsplitsing naar geslacht, herkomst en leeftijd betrekking op de hoofdaanvrager van de uitkering.

⁵ Inkomenscomponenten waar gezien het gezinsinkomen wel recht op bestaat zijn in deze tabel niet opgenomen.

In tabel 2.5 is de inkomensontwikkeling nogmaals weergegeven, dit keer echter met een onderscheid naar verschillende achtergrondkenmerken. Op de daaropvolgende pagina worden de resultaten grafisch weergegeven.

Uit de tabel is op te maken dat alle groepen een stijging in het besteedbaar inkomen laten zien. Hierbij valt op dat mannen ten opzichte van vrouwen een snellere inkomensstijging hebben, maar het verschil is niet erg groot. Autochtonen verdienen meer dan allochtonen (niet westers, 1^e generatie), maar het zijn allochtonen die een grotere stijging in het inkomen laten zien wanneer zij uitstromen vanuit de Abw naar werk.

Gezinnen in de categorie jonger dan 30 jaar hebben een hoger inkomen dan gezinnen tussen de 30 en 50 jaar oud, maar de groep tussen 30 en 50 jaar oud laat een enigszins snellere inkomensstijging zien. Het hogere inkomen van de gezinnen onder de 30 hangt waarschijnlijk samen met de grote aandeel van huishoudens die vallen onder het huishoudentype ‘gezin’ of ‘éénouderhuishouden’. Deze huishoudens zullen extra inkomen ontvangen door de kinderslag.

Wanneer zelfstandigen afgezet worden tegen personen in loondienst valt op dat huishoudens met een dienstverband in loondienst een licht sterkere inkomensontwikkeling laten zien dan de zelfstandigen.

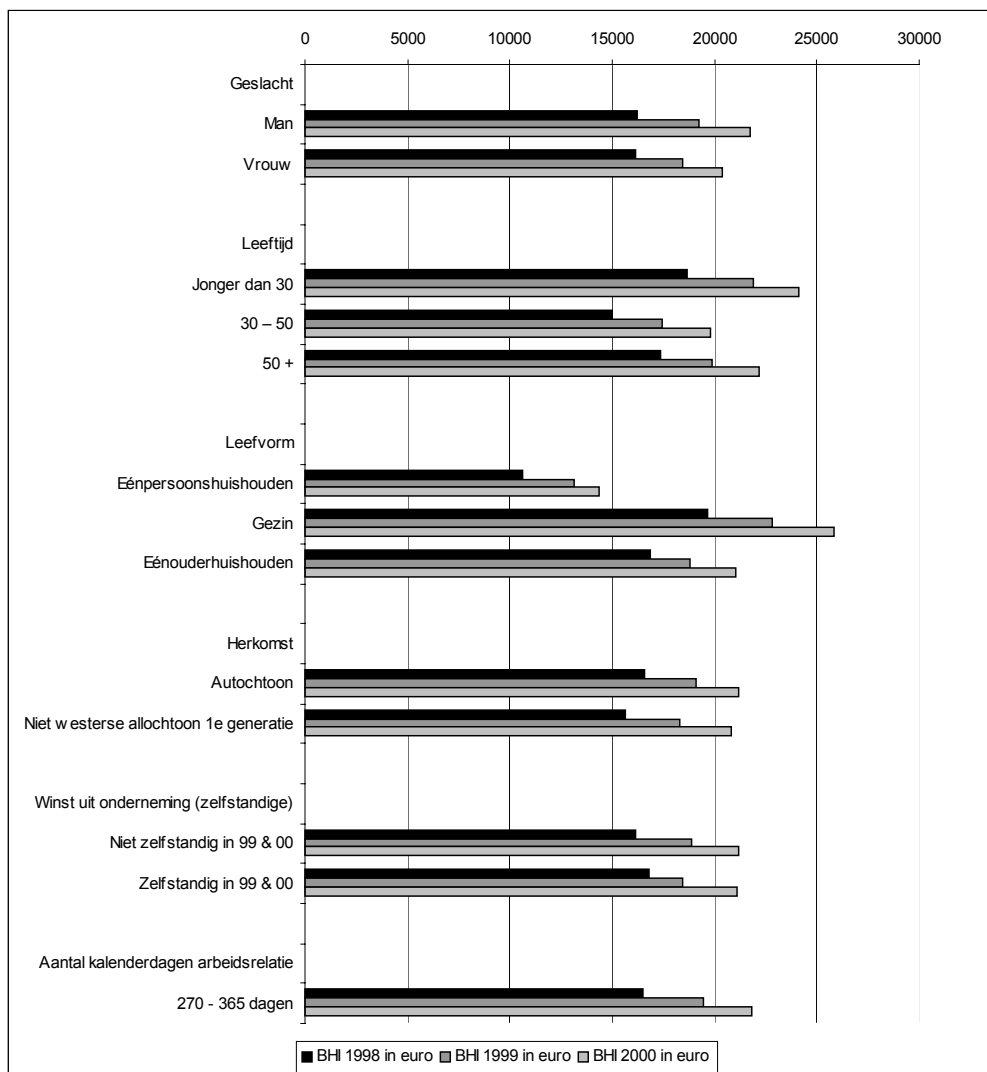
Tabel 2.5 Ontwikkeling besteedbaar huishoudeninkomen uitgesplitst naar achtergrondkenmerken hoofdaanvrager

	BHI 1998 in euro	index	BHI 1999 in euro	index	BHI 2000 in euro	index	Aantal huishoudens
Geslacht							
Man	€16.221	100	€19.200	118	€21.753	134	1.317
Vrouw	€16.179	100	€18.415	114	€20.382	126	1.011
Leeftijd							
Jonger dan 30	€18.633	100	€21.883	117	€24.121	129	567
30 – 50	€15.005	100	€17.470	116	€19.781	132	1.454
50+	€17.389	100	€19.852	114	€22.206	128	307
Leefvorm							
Eénpersoonshuishouden	€10.600	100	€13.110	124	€14.384	136	671
Gezin	€19.631	100	€22.807	116	€25.865	132	998
Eénouderhuishouden	€16.836	100	€18.830	112	€21.018	125	624
Overig		*					35
Herkomst							
Autochtoon	€16.548	100	€19.059	115	€21.140	128	1.409
Niet-westerse allochtoon 1e generatie	€15.649	100	€18.281	117	€20.839	133	589
Niet-westerse allochtoon 2e generatie							41
Westerse allochtoon 1e generatie		*					146
Westerse allochtoon 2e generatie		*					143

Vervolg tabel 2.5

	BHI 1998 index in euro	BHI 1999 index in euro	BHI 2000 index in euro	Aantal huishoudens
Winst uit onderneming (zelfstandige)				
Niet-zelfstandig in 99 & 00	€16.155 100	€18.890 117	€21.161 131	2.150
Zelfstandig in 99 & 00	€16.784 100	€18.479 110	€21.122 126	178
Aantal kalenderdagen arbeidsrelatie				
0 - 90 dagen	*			80
90 - 180 dagen	*			59
180 - 270 dagen	*			98
270 - 365 dagen	€16.522 100	€19.462 118	€21.840 132	2.091

* Het aantal huishoudens in het cohort uit deze subgroep is lager dan 150. Over deze groepen wordt niet apart gerapporteerd.

Figuur 2.1 Inkomensontwikkeling na uitstroom uit de bijstand naar werk

BHI = Besteedbaar huishoudens inkomen

2.4 Selectie-effecten

Het cohort is een selectie van 0,5 procent van alle bijstandsgerechtigde huishoudens en iets minder dan vier procent van de bijstandsgerechtigde huishoudens die geheel 1998 uitstromen naar werk. Het is daarom van belang om vast te stellen of de gehanteerde selectiecriteria leiden tot een representatief cohort. Dat wil zeggen, zijn de geselecteerde huishoudens vergelijkbaar met huishoudens die niet bij de steekproef zijn betrokken. We vergelijken het cohort met de totale uitstroom naar werk in de eerste helft van 1999.⁶ Deze populatie is beschreven in hoofdstuk drie van dit rapport. Tabel 2.6 laat de resultaten van deze vergelijking zien.

Tabel 2.6 Vergelijking cohort en populatie, naar uitstroom naar werk

	Cohort	Totale uitstroom naar werk 1 ^e helft 1999
Geslacht		
Man	56,6%	52,3%
Vrouw	43,4%	47,7%
Leeftijd		
Jonger dan 30	24,4%	44,5%
30 - 50	62,5%	49,9%
50+	13,2%	5,7%
Leefvorm		
Eénpersoonshuishouden	28,8%	37,2%
Gezin	42,9%	40,1%
Eénouderhuishouden	26,8%	19,7%
Overig	1,5%	3,0%
Herkomst		
Autochtoon	60,5%	55,0%
Niet-westerse allochtoon 1e generatie	25,3%	30,5%
Niet-westerse allochtoon 2e generatie	1,8%	3,8%
Westerse allochtoon 1e generatie	6,3%	5,0%
Westerse allochtoon 2e generatie	6,1%	5,7%

Uit tabel valt op te maken dat vooral naar leeftijd een scheve verhouding bestaat. Het percentage jongeren dat de eerste zes maanden van 1999 uitstroomt naar werk, ongeacht de duur van de bijstandsuitkering is hoger dan het percentage jongeren in het cohort. Dat is goed te verklaren omdat jongeren gemiddeld minder vaak een heel jaar bijstandsgerechtigd zijn.

Uit de tabel drie blijkt dus dat er een selectie-effect is opgetreden. De onderzoekspopulatie is niet representatief voor de totale uitstroom naar werk. Dit selectie-effect is echter niet te vermijden, omdat voor een zuivere schatting van het jaarinkomen van bijstandsgerechtigden, het noodzakelijk is huishoudens te selecteren die een heel jaar bijstandsgerechtigd zijn. Dit is

⁶ Deze periode overlapt deels met de uitstroombperiode die we kiezen voor de samenstelling van het cohort.

noodzakelijk omdat in het RIO alleen het inkomen op jaarbasis wordt gerapporteerd. Bij het interpreteren van de resultaten dient rekening gehouden te worden met deze selectie-effecten.

Een mogelijke oplossing van selectie is weging van de data. Jongeren zouden in dat geval zwaarder meetellen in het resultaat dan ouderen. Er is echter voor gekozen dit niet te doen, omdat het met de beschikbare gegevens niet mogelijk is te onderzoeken of de jongeren uit het cohort representatief zijn voor de ‘gemiddelde jongere’. Er is bijvoorbeeld geen informatie over de opleiding van de jongeren. Opleiding kan een belangrijke verklaring zijn voor inkomensontwikkeling na uitstroom uit de Abw.

Hierboven is geconcludeerd dat er een selectie-effect is opgetreden. De vraag is in hoeverre dit selectie-effect een belemmering vormt voor het beantwoorden van de huidige onderzoeksvraag. Door de opbouw van de databestanden is het alleen mogelijk om de inkomenseffecten van uitstroom uit de bijstand te meten voor huishoudens die langdurig bijstandsafhankelijk zijn. Dit is in feite de groep waarvoor het meten van de effecten van uitstroom vooral van belang is.

Huishoudens die na een korte periode van bijstandsafhankelijkheid uitstromen naar werk zullen, naar verwachting, even goed of beter in staat zijn inkomensgroei te realiseren als de groep die langdurig bijstandsafhankelijk is. De inkomensgroei na uitstroom naar werk van 131 procent in twee jaar, mag dan ook beschouwd worden als een minimumschatting voor de huishoudens die na een kortere periode van bijstandsafhankelijkheid uitstromen naar werk.

2.4 Conclusie

Op basis van de verkennende analyse op de micro-data van het CBS blijkt dat het gedeeltelijk mogelijk is de inkomensontwikkelingen van ex-bijstandscliënten voor gedurende langere tijd te volgen. Het is alleen mogelijk om de inkomensontwikkeling te volgen van huishoudens die langdurig bijstandsafhankelijk zijn. Daarnaast kan de analyse door administratieve traagheid alleen gemaakt worden met een vertraging enkele jaren.

Door de inrichting van de databestanden is het geselecteerde cohort geen exacte afspiegeling van alle bijstandscliënten die uitstromen naar werk. Dit wordt veroorzaakt doordat het RIO alleen jaarcijfers rapporteert, waardoor er een selectie is gemaakt van huishoudens die gedurende een heel jaar bijstandsafhankelijk zijn en dan uitstromen. Een groot deel van de uitstroom naar werk gebeurt voordat de bijstandsgerechtigde langdurig bijstandsafhankelijk is, dat geldt zeker voor jongeren. De voor het cohort geselecteerde huishoudens zijn dan ook ouder dan gemiddeld.

Over het algemeen laat de steekproef van ex-bijstandsccliënten het beeld zien dat het inkomen na werkaanvaarding stijgt. Wanneer gekeken wordt naar de verschillen tussen inkomensontwikkelingen van verschillende subgroepen blijkt dat voor een aantal groepen de inkomensontwikkeling lager is dan gemiddeld, het verschil is echter nergens erg groot.

3 DUURZAAMHEID

3.1 Inleiding

De tweede onderzoeksvraag heeft betrekking op de duurzaamheid van uitstroom van een steekproef van ex-bijstandsccliënten uit de bijstand na werkaanvaarding. De duurzaamheid van uitstroom uit de bijstand en de mate, waarin de ex-bijstandsccliënten in de gelegenheid zijn om van de inkomensontwikkeling als gevolg van werkaanvaarding te profiteren hangen met elkaar samen.

Voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag is een nieuw onderzoeksbestand samengesteld en is alleen gebruikgemaakt van de bijstandkenmerkenregistratie en de banenbestanden. Het RIO-bestand is voor deze analyse niet nodig. Er wordt immers niet naar de hoogte van het inkomen gekeken. Het onderzoeksc cohort is dus anders dan bij de eerste onderzoeksvraag. Het voordeel is dat het aantal huishoudens dat gevolgd kan worden veel groter is dan het aantal huishoudens dat bij onderzoeksvraag 1 gevolgd is.¹ Ook is daardoor de onderzoeksperiode langer: van 1998 tot en met 2002.

In de volgende paragraaf worden achtereenvolgens de onderzoeks aanpak en de onderzoeksc populatie besproken. Ten slotte worden in paragraaf 3.3 en 3.4 respectievelijk de resultaten van de analyses en de conclusie weergegeven.

3.2 Onderzoeks aanpak

Inleiding

In deze paragraaf worden in hoofdlijnen de onderzoeks aanpak en de gebruikte begrippen bij de beantwoording van de tweede onderzoeksvraag beschreven. Een meer gedetailleerde beschrijving is opgenomen in bijlage 1.

Aanpak

Het tweede deel van het onderzoek moet zicht geven op de duurzaamheid van uitstroom na werkaanvaarding gedurende een bepaalde periode. Dit is gedaan door een groep huishoudens (een cohort) te selecteren die vanuit de bijstand werk vindt. Vervolgens wordt vastgesteld of deze huishoudens weer instromen in de bijstand en als zij dat doen, op welk moment. Deze onderzoeksc groep is, zoals gezegd is, groter in omvang dan de groep bij onderzoeksvraag 1.

¹ Het RIO is immers een steekproef waarin slechts een deel van de populatie wordt beschreven. De onderzoeksc groep bij deze onderzoeksvraag verschilt dus van de groep bij onderzoeksvraag 1.

Voor het samenstellen van dit cohort en om de duurzaamheid van de uitstroom te bepalen, is gebruikgemaakt van twee gegevensbestanden die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) ter beschikking heeft gesteld. Het gaat hier om de volgende gegevens:

- Microgegevens over bijstandsafhankelijkheid: hiervoor is de bijstandkenmerkenstatistiek gebruikt;
- Microgegevens over dienstverbanden die personen zijn aangegaan: hiervoor is het Banenbestand gebruikt.

Na koppeling van de verschillende gegevensbestanden is het cohort te selecteren. Van de huishoudens uit het cohort wordt de duurzaamheid van uitstroom bepaald. Bij de selectie van het cohort zijn wederom praktische keuzes gemaakt. Deze worden gedetailleerd beschreven in bijlage 1. De volgende opsomming geeft aan welke huishoudens in het cohort zijn opgenomen:

Alle huishoudens waarvan de bijstandsuitkering in de eerste zes maanden van het peiljaar is beëindigd en die vervolgens een dienstverband zijn aangegaan. Er is sprake van een dienstverband indien bij één van de huishoudleden tussen één maand voor uitstroom uit de bijstand en twee maanden na uitstroom uit de bijstand een dienstverband in het banenbestand is aangetroffen.²

De duurzaamheid van de uitstroom wordt in dit onderzoek gedefinieerd als het aantal mensen dat na het aanvaarden van werk buiten de bijstand blijft. Er wordt niet gekeken of de dienstverbanden duurzaam zijn.

In de tabellen wordt de duurzaamheid van uitstroom uit de bijstand uitgedrukt in de mate van herinstroom in de bijstand. Herinstroom is feitelijk het omgekeerde van duurzaamheid. Wanneer de cumulatieve herinstroom tot een zeker moment tien procent van de populatie bedraagt, is negentig procent nog uitgestroomd. De herinstroom wordt met intervallen van een halfjaar berekend. Per interval kan worden aangegeven welk percentage terugvalt op de bijstand. Ook wordt in de tabellen en figuren de cumulatieve herinstroom zichtbaar gemaakt. Per jaar ziet het één en ander er dan als volgt uit:

- (1) totale aantal cliënten dat uitstroomt naar werk in de eerste helft van een bepaald jaar;
- (2) deel van (1) dat binnen een ½ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (3) deel van (1) dat binnen een ½ tot 1 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (4) deel van (1) dat binnen een 1 tot 1½ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (5) deel van (1) dat binnen een 1½ tot 2 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;

² Er wordt een marge rond de beëindigingdatum van de uitkering gebruikt omdat het aanmelden van dienstverbanden niet altijd exact gelijk loopt met de werkelijke start van het dienstverband

- (6) deel van (1) dat binnen een 2 tot 2½ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (7) deel van (1) dat binnen een 2½ tot 3 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (8) deel van (1) dat binnen een 3 tot 3½ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (9) deel van (1) dat binnen een 3½ tot 4 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering.

Overigens kunnen niet alle intervallen voor elk jaar, waarover de analyse is uitgevoerd worden gevuld. De databestanden lopen van 1998 tot en met 2002. Personen die in 2001 uitstromen naar werk kunnen maximaal na twee jaar terugstromen in de bijstand.

3.3 Resultaat Duurzaamheidsanalyse

In deze paragraaf worden de resultaten van de cohortanalyse weergegeven met behulp van een aantal figuren. Daarin wordt telkens de gemiddelde cumulatieve herinstroom per halfjaar weergegeven. Dat is het gemiddelde over de jaren 1998, 1999, 2000 en 2001. Er zijn aparte figuren die de herinstroom in de bijstand weergegeven van verschillende subgroepen (geslacht, herkomst, leeftijd en leefvorm).³ De tabellen die aan de basis staan van de grafieken zijn vergelijkbaar met tabel 3.1. Ten behoeve van de overzichtelijkheid van de tekst zijn de tabellen per subgroep in bijlage twee opgenomen.

Tabel 3.1 laat de herinstroom van de uitstroom naar werk zien van het totale cohort over de jaren 1998 tot en met 2001.

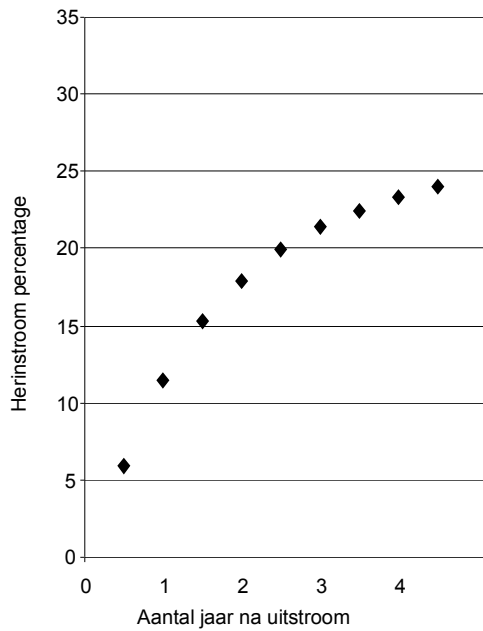
³ Aangezien de analyses betrekking hebben op huishoudens heeft de uitsplitsing naar geslacht, herkomst en leeftijd betrekking op de hoofdaanvrager van de uitkering.

Tabel 3.1 Herinstroom van de uitstroom naar werk per jaar

	Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998	1.979	1.713	1.139	783	492	486	393	360	435
per interval %	6,1	5,3	3,5	2,4	1,5	1,5	1,2	1,1	1,3
cumulatief %	6,1	11,4	14,9	17,3	18,9	20,4	21,6	22,7	24,0
1999	1.623	1.473	983	753	603	514	481	189	
per interval %	5,9	5,4	3,6	2,7	2,2	1,9	1,7	0,7	
cumulatief %	5,9	11,3	14,8	17,6	19,7	21,6	23,4	24,1	
2000	1.421	1.130	927	771	661	220			
per interval %	6,2	4,9	4,0	3,3	2,9	1,0			
cumulatief %	6,2	11,1	15,1	18,4	21,3	22,3			
2001	983	1.136	799	306					
per interval %	5,5	6,4	4,5	1,7					
cumulatief %	5,5	11,9	16,4	18,1					
gemiddeld per interval	5,9	5,5	3,9	2,6	2,2	1,4	1,5	0,9	1,3
gemiddeld cumulatief	5,9	11,4	15,3	17,9	20,0	21,4	22,5	23,4	24,0

Wat opvalt in tabel 3.2 is dat herinstroom in de bijstand vooral het eerste jaar plaatsvindt, met ongeveer 5,5 procent per halfjaar. Daarna neemt de herinstroom snel af. De looptijd van de databestanden is niet lang genoeg om te zien of en zo ja, wanneer het herinstroompercentage stabiliseert.

Figuur 3.1 Gemiddelde herinstroom in de Abw van uitstroom naar werk (gemiddelde van de cohorten 1998, 1999, 2000 en 2001)

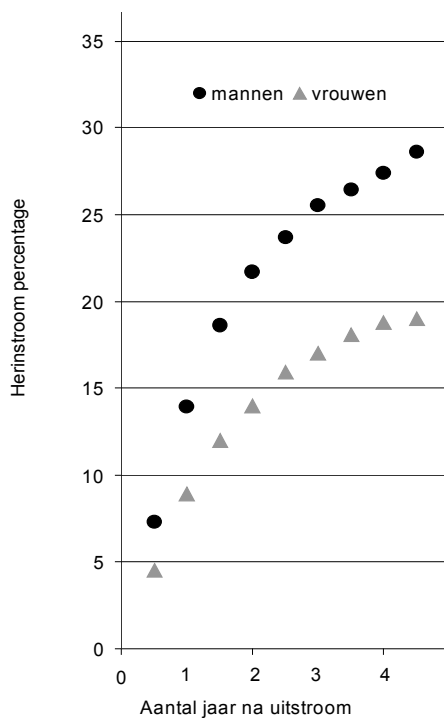

De herinstroompercentages zijn voor de cohorten van 1998 tot en met 2001 vrijwel gelijk.

In de figuren 3.2 tot en met 3.6 is de herinstroom nogmaals weergegeven, dit keer echter met een onderscheid naar verschillende achtergrondkenmerken. In tabel 3.2 is beschreven in welke mate de subgroepen voorkomen in het cohort.

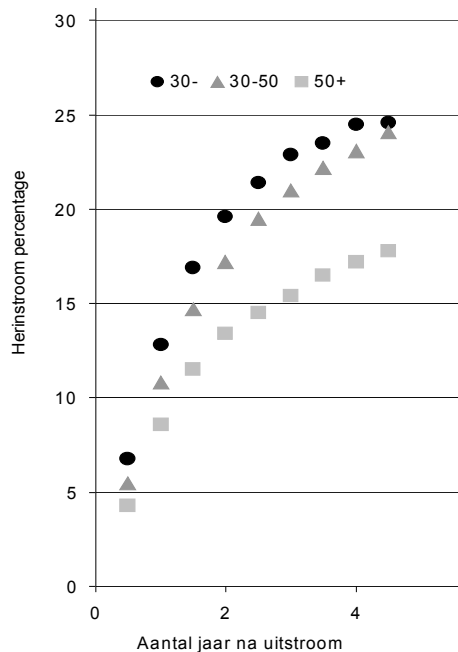
Tabel 3.2 Persoonskenmerken huishoudens uit het onderzoekscohort

	1.998	%	1.999	%	2.000	%	2.001	%
<i>Geslacht</i>								
Man	16.941	52,4	14.269	52,3	11.844	51,55	8.511	48,3
Vrouw	15.393	47,6	13.004	47,7	11.131	48,45	9.119	51,7
<i>Leeftijd</i>								
Jonger dan 30	16.163	50,0	12.190	44,5	9.057	39,42	6.275	35,6
30 - 50	14.681	45,4	13.669	49,9	12.224	53,21	9.926	56,3
50+	1.490	4,6	1.558	5,7	1.694	7,37	1.429	8,1
<i>Leefvorm</i>								
Eénpersoonshuishouden	11.922	37,1	10.122	37,2	8.327	36,48	5.710	32,6
Gezin	13.286	41,3	10.923	40,1	8.464	37,08	6.346	36,3
Eénouderhuishouden	5.982	18,6	5.379	19,7	5.251	23,01	4.816	27,5
Overig	975	3,0	820	3,0	783	3,43	622	3,6
<i>Herkomst</i>								
Autochtoon	18.735	57,9	15.092	55,1	11.938	51,96	8.954	50,8
Niet-westerse allochtoon 1e generatie	8.916	27,6	8.350	30,5	7.636	33,24	6.146	34,9
Niet-westerse allochtoon 2e generatie	1.129	3,5	1.037	3,8	929	4,04	704	4,0
Westerse allochtoon 1e generatie	1.500	4,6	1.368	5,0	1.147	4,99	865	4,9
Westerse allochtoon 2e generatie	2.049	6,3	1.558	5,7	1.312	5,71	950	5,4
Totaal	32.370	100	27.519	100	23.035	100	17.777	100

Figuur 3.2 Herinstroom in de Abw van de uitstroom naar werk uitgesplitst naar geslacht

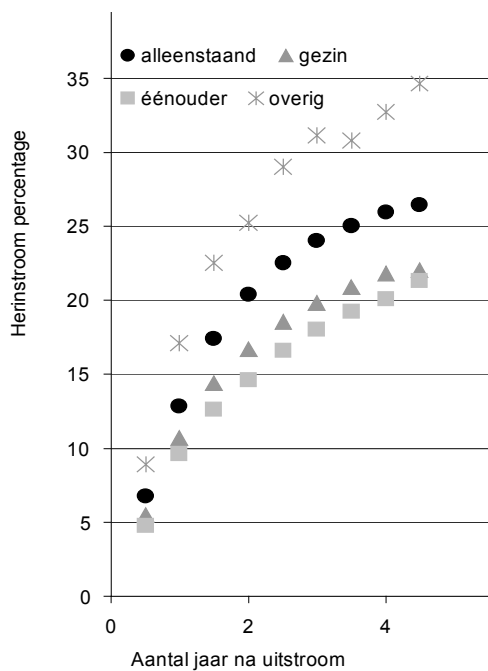
Uit de bovenstaande figuur blijkt dat er een duidelijk verschil is tussen mannen en vrouwen bij de mate van herinstroom in de bijstand, na uitstroom naar werk. Bij mannen is het risico op herinstroom meer dan anderhalf maal groter dan bij vrouwen. (Het risico op herinstroom binnen een halfjaar is voor mannen 1,62 maal groter dan voor vrouwen. Na twee jaar is het risico 1,55 maal groter.) Een mogelijke verklaring van dit verschil is dat vrouwen soms om andere redenen bijstandsafhankelijk zijn dan mannen. Bijvoorbeeld doordat zij zorg hebben voor jonge kinderen. Figuur 3.4 ondersteunt deze hypothese. Het blijkt dat ook éénoudergezinnen relatief weinig herinstromen na het vinden van werk. Bij éénoudergezinnen is de hoofdaanvrager van de uitkering meestal vrouw.

Figuur 3.3 Herinstroom van uitstroom naar werk uitgesplitst naar leeftijd

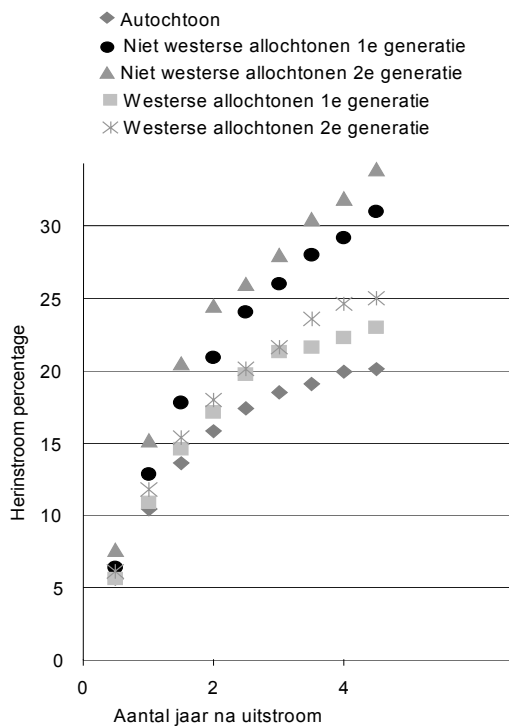
Bij de verdeling naar leeftijd valt op dat jongeren en personen tussen de dertig en vijftig jaar oud een groter risico hebben op herinstroom in de bijstand dan ouderen. Dit effect kan veroorzaakt worden doordat ouderen na uitstroom naar werk niet meer terugstromen naar de bijstand, maar naar andere regelingen zoals de AOW, VUT of WAO. Deze hypothese is echter niet op basis van het huidige onderzoeksmateriaal te onderbouwen.

Figuur 3.4 Herinstroom in de Abw van de uitstroom naar werk uitgesplitst naar leefvorm

Bij de variabele leefvorm zijn er twee groepen die afwijken. Dat zijn de al eerder genoemde éénoudergezinnen die een laag herinstroomrisico hebben. Er is een hoog herinstroomrisico voor overige huishoudens. Deze groep bestaat bijvoorbeeld uit institutionele huishoudens en andere type huishoudens dan de reguliere, zoals woongroepen.

Figuur 3.5 Herinstroom in de Abw van de uitstroom naar werk uitgesplitst naar herkomst

De opdeling naar herkomst laat zien dat met name de tweede generatie niet westerse allochtonen een grotere kans heeft om terug te keren in de bijstand na uitstroom naar werk, maar ook de eerste generatie niet-westerse allochtonen keert na werkaanvaarding vaak terug in de bijstand. Een verklaring voor deze bevinding is in eerste instantie de leeftijd van de groep tweede generatie allochtonen. Uit figuur 3.3 blijkt dat jongeren relatief vaak terugkeren in de bijstand. Het herinstroompercentage van de allochtonen is echter nog een stuk hoger. Naast leeftijd is de slechtere positie op de arbeidsmarkt van deze groep een mogelijke verklaring. Deze hypothese is aan de hand van het huidige onderzoeksmateriaal niet verder te onderbouwen.

3.4 Kwaliteit onderzoeksgegevens

Bij de beantwoording van de huidige onderzoeksvraag is het mogelijk de hele populatie van bijstandsgerechtigden te gebruiken. Er is dus geen sprake van steekproeftrekking, maar elke bijstandsccliënt die in het eerste halfjaar van elk peiljaar is uitgestroomd naar werk is opgenomen in het onderzoeksbestand. Dat betekent dus ook dat de onderzoekspopulatie exact de doelgroep van het onderzoek beschrijft.

3.5 Conclusie

Op basis van de verkennende analyse op de micro-data van het CBS blijkt dat het goed mogelijk is de duurzaamheid van uitstroom uit de bijstand naar werk in kaart te brengen. Voor een oordeel over de duurzaamheid op de langere termijn zijn er, logischerwijs, data nodig die ver terug gaan in de tijd. Vooralsnog zijn bij het CBS goed toegankelijke gegevens beschikbaar vanaf 1998.

De kans op herinstroom in de bijstand na het aangaan van een dienstverband is het eerste half jaar 5,9 procent. Na een jaar is de kans 11,4 procent.

BIJLAGE 1

Onderzoeksverantwoording

1 Inleiding

In deze bijlage wordt dieper ingegaan op de onderzoeksaanpak bij de beantwoording van de twee onderzoeksvragen. In paragraaf 2 worden deze onderzoeksvragen nog eens weergegeven en verder uitgewerkt. In paragraaf 3 is een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte bronnen weergegeven. In paragrafen 4 en 5 worden respectievelijk de onderzoeksaanpak bij de analyse van de inkomensontwikkeling en de aanpak bij de analyse van de duurzaamheid van uitstroom besproken.

2 Onderzoeksvragen

In de startnotitie van het onderzoek uitstroom en inkomenseffecten zijn de volgende vragen geformuleerd:

- Hoe is de inkomensontwikkeling van een steekproef van ex-bijstandsccliënten, na uitstroom uit de bijstand gedurende een langere periode?
- Blijkt uit het steekproefonderzoek dat er na werkaanvaarding, binnen de genoemde periode, sprake is van een duurzame uitstroom van deze ex-bijstandsccliënten?

Uit deze probleemstelling zijn de volgende onderzoeksvragen afgeleid:

1. Inkomensontwikkeling

- 1a Hoe ontwikkelen zich de inkomens van een steekproef van ex-bijstandsccliënten na werkaanvaarding?
- 1b Op welke wijze wijkt het beeld voor specifieke groepen hiervan af (bijvoorbeeld vrouwen, jongeren, niet-Nederlanders enzovoort).

2. Duurzaamheid uitstroom

- 2a Blijkt uit het steekproefonderzoek dat er na werkaanvaarding sprake is van een duurzame uitstroom van deze groep ex-bijstandsccliënten?
- 2b Op welke wijze wijkt het beeld voor specifieke groepen hiervan af (bijvoorbeeld vrouwen, jongeren, niet-Nederlanders enzovoort).

3 Gebruikte bronnen

Om te kunnen bepalen welke huishoudens een uitkering hebben ontvangen, wie daarvan langdurig uitstromen naar werk en wat het inkomen van het huishouden is geweest, is een onderzoeksbestand opgebouwd uit drie gegevensbestanden. De gegevens die gebruikt zijn en uit welk bronbestand deze afkomstig zijn, worden hieronder beschreven.

De bijstandskennmerkenregistratie

Bij het CBS zijn integrale jaarbestanden aanwezig met daarin gegevens over Abw-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen. Voor de samenstelling van het onderzoeksbestand zijn met name de in- en uitstroomdatums van een eventuele bijstandsuitkering van belang. Een uitkering wordt zowel aan de hoofdkostwinner als aan de partner toegekend. De gegevens voor beide personen zijn in het bestand ondergebracht in één record. Wanneer een persoon uit de bijstand stroomt en weer (her)instroomt krijgt deze een nieuw record. Door alle records uit de jaarbestanden onder elkaar te zetten en te sorteren op het identificerende RIN-nummer en de datum van de uitkering, ontstaat per persoon de uitkeringsgeschiedenis.

Het RIO-bestand

In het Regionaal Inkomens Onderzoek (RIO) worden de sociaal-economische status (SES) en de regionale inkomensverdeling in Nederland per jaar bijgehouden. De regionale gegevens zijn gebaseerd op een steekproef van 5 miljoen personen uit 1,9 miljoen huishoudens. Het bevolkingsbestand van de Belastingdienst is het kader waaruit de steekproef van het RIO is getrokken. In dit bestand zijn alle personen opgenomen die in Nederland wonen. Uit dit bestand worden 1,9 miljoen personen getrokken, de zogenoemde kernpersonen. Alle personen die tot hetzelfde gezin behoren als de kernpersoon en op hetzelfde adres wonen, worden tot het huishouden van de kernpersoon gerekend.

In het RIO staat naast de SES ook vermeld of het inkomen is verkregen uit uitkering, werk of via winst uit onderneming.

Voor het onderzoek is de ontwikkeling van het *besteedbaar huishoudinkomen* gevolgd. Het besteedbaar huishoudinkomen is het bruto-inkomen van alle personen in een huishouden verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, huursubsidie, kinderbijslag, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten. Inkomsten verkregen via individuele bijzondere bijstand, categoriale bijzondere bijstand, kwijtscheldingen van lokale belastingen en andere lokale inkomensafhankelijke overdrachten zijn niet in het besteedbaar huishoudinkomen opgenomen.

Het banenbestand

De banenbestanden bevatten jaargegevens over dienstverbanden. Het banenbestand bevat gegevens over alle werknemers. Gegevens van zelfstandigen zijn hierin niet opgenomen. De gegevens zijn voornamelijk afkomstig uit de verzekerdenadministratie werknemers van UWV (VZA), aangevuld met informatie uit de voorheffing loonbelasting (FIBASE) en de enquête werkgelegenheid en lonen (EWL). Een record in het REOS-bestand Banen is de baan van een persoon in een aaneengesloten periode. Een persoon kan dus meerdere records in het REOS-bestand hebben.

Het banenbestand is een geïntegreerd databestand waarin op basis van verschillende bronnen over dienstverbanden, uitkeringen en inkomsten zo exact mogelijk wordt bepaald wat de exacte begin en einddatums zijn van dienstverbanden. Ook worden dienstverbanden die ten onrechte zijn opgevoerd verwijderd, bijvoorbeeld als er geen verloning op heeft plaatsgevonden. Dit maakt het banenbestand zeer geschikt voor het beantwoorden van de huidige onderzoeksvragen. Het nadeel van werken met een geïntegreerd databestand, is de termijn van beschikbaarheid. Het duurt meestal enkele jaren voordat ruwe databestanden zijn verwerkt tot een nauwkeurig geïntegreerd databestand.

Per jaar kan worden bepaald hoeveel dagen er (per lid van een huishouden) in dienstverband zijn doorgebracht. Vervolgens kan per persoon worden vastgesteld of, en zo ja, hoeveel dagen per jaar is gewerkt in de jaren 1998 tot en met 2000. Ook de begin en einddatum van de dienstverbanden worden geregistreerd.

4 Onderzoeksaanpak inkomensontwikkeling

De inkomensontwikkeling van de steekproef ex-bijstandsccliënten is onderzocht met behulp van een retrospectieve cohortanalyse. Bij een cohortanalyse wordt de ontwikkeling van bepaalde kenmerken van een bepaalde groep in de tijd gevolgd. Het cohort dat in dit geval voor beantwoording van de eerste onderzoeksvraag is samengesteld, bestaat uit huishoudens waarbinnen een bijstandsuitkering is ontvangen gedurende het jaar 1998. Deze huishoudens hebben vervolgens in de jaren 1999 en 2000 geen uitkering meer ontvangen. Wel is in deze jaren gewerkt of winst ontvangen uit onderneming. Van deze groep is per jaar ten slotte bekeken wat het inkomen van het betreffende huishouden is. Op deze manier is een beeld zichtbaar van de ontwikkeling van het inkomen in de tijd. In de volgende paragraaf wordt de onderzoeksaanpak verder beschreven. We beschrijven achtereenvolgens de gebruikte gegevens, de bestandsopbouw van de onderzoekspopulatie, het soort inkomen, de onderzoekseenheid, de gebruikte definitie van werkaanvaarding en de keuze van het cohort.

Gebruikte gegevensbestanden inkomensontwikkeling:

- Microgegevens over bijstandsafhankelijkheid: hiervoor is de bijstandskennersstatistiek gebruikt.
- Microgegevens over het inkomen van bijstandsccliënten en werknemers of zelfstandigen: hiervoor is het Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) gebruikt, dat beschikbaar is vanaf 1998 tot en met 2000.
- Microgegevens over dienstverbanden die personen zijn aangegaan om vast te kunnen stellen wie, wanneer en voor hoelang aan het werk is geweest: hiervoor is het banenbestand gebruikt (de voorloper van de VPD, de administratie van Verzekerde Personen en Dienstverbanden).

Aangezien gegevens van het RIO slechts vanaf 1998 tot en met het jaar 2000 beschikbaar zijn, is de analyse van de inkomensontwikkeling beperkt gebleven tot de periode 1998 tot en met 2000. 1998 is het jaar waarop het inkomen van de doelgroep(en) is geïndexeerd. De ontwikkeling is zichtbaar gemaakt met behulp van gegevens uit 1999 en 2000.

Bestandsopbouw onderzoekspopulatie

Om inzicht te krijgen in de inkomensontwikkeling van ex-bijstandsccliënten en de kenmerken van deze personen zijn de gegevensbestanden opgeschoond en geherstructureerd. Daarvoor zijn per bestand de volgende stappen ondernomen.

1. Voor de opbouw van het onderzoeksbestand vormen alle uitkeringen die tussen 1997 en 2001 volgens de bijstandstatistieken zijn uitgekeerd het uitgangspunt. Bij sommige van deze personen worden in deze jaren meerdere uitkeringsperiodes gevonden, bij andere niet.
2. Alle overlappende of elkaar opvolgende uitkeringsperiodes van één huishouden zijn aan elkaar gekoppeld. De overlappende uitkeringsperiodes van elk huishouden zijn aaneengesloten. Elk huishouden heeft nu één identiek record met de bijstandsgeschiedenis.
3. Vervolgens zijn de huishoudens uit de bijstandregistratie geselecteerd waarvan inkomensgegevens beschikbaar zijn in het RIO-bestand.¹ Uit het RIO-bestand is per jaar het koopkrachtinkomen en het besteedbaar inkomen van het huishouden toegevoegd.
4. Uit het banenbestand is voor elk jaar het aantal dagen dat er in het huishouden is gewerkt (indien er in het betreffende jaar is gewerkt) toegevoegd.

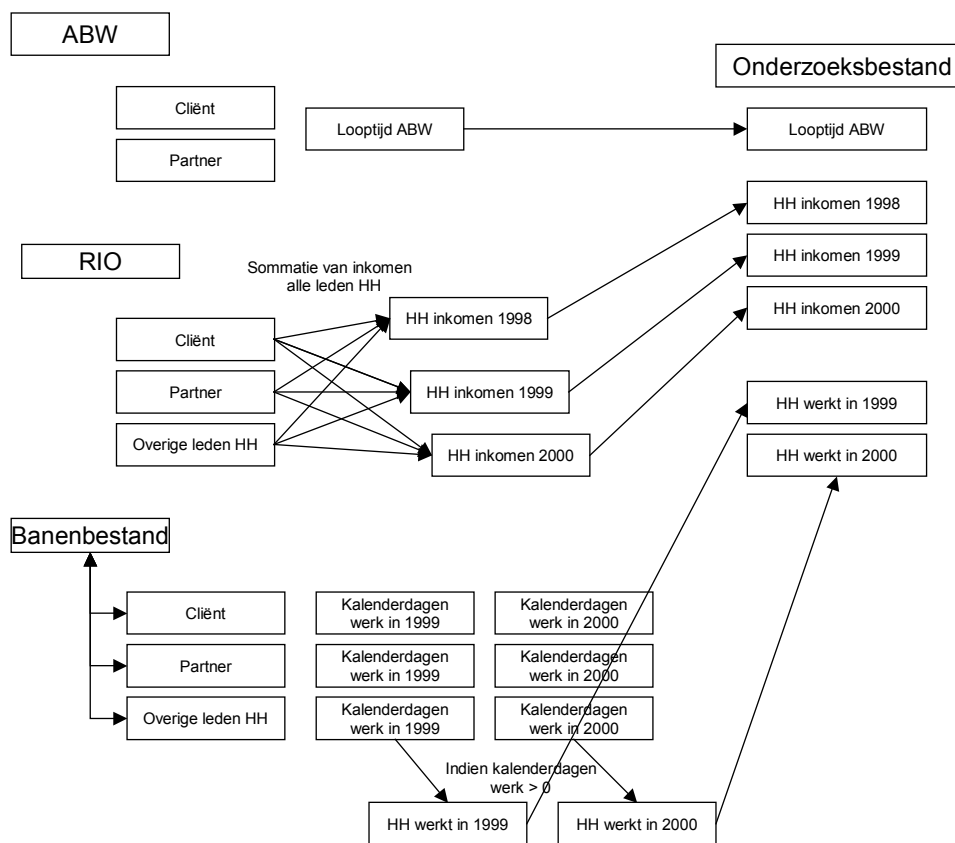
¹ Van slechts van een deel van de bijstandsccliënten zijn namelijk inkomensgegevens beschikbaar. Dit komt omdat het RIO een steekproef is, waarin van een op de drie Nederlanders gegevens worden bijgehouden.

In het onderstaande schema is weergegeven welke gegevens uit de microbestanden in het onderzoeksbestand zijn opgenomen:

- Uit de bijstandregistratie is de looptijd van de bijstanduitkering aan het onderzoeksbestand toegevoegd.
- Uit het RIO is voor de jaren 1998-2000 het besteedbaar huishoudinkomen toegevoegd.
- Met behulp van het banenbestand is gekeken of één van de huishoudleden in de jaren 1999 en 2000 gewerkt heeft. Dat gegeven is vermeld in het onderzoeksbestand.

De informatie is gekoppeld met behulp van een identificerend nummer dat door het CBS is gegenereerd.

Figuur B1-1 Opbouw databestand

Dit alles heeft geresulteerd in een onderzoeksbestand waaruit een cohort kan worden geselecteerd. Voordat het cohort kan worden geselecteerd is er een aantal praktische beslissingen omtrent gehanteerde begrippen genomen. Hieronder volgt een opsomming van een aantal definities voor de in dit deel van het onderzoek gehanteerde begrippen.

Soort inkomen

Voor het onderzoek is het *besteedbaar huishoudeninkomen* van belang.

Het besteedbaar huishoudinkomen is het bruto-inkomen van alle personen in een huishouden verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, huursubsidie, kinderbijslag, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten. Inkomsten verkregen via individuele bijzondere bijstand en kwijtscheldingen van lokale belastingen zijn niet in het besteedbaar huishoudinkomen opgenomen.

Gehanteerde onderzoekseenheid

De onderzoekseenheid waarvan de inkomensontwikkeling in kaart is gebracht is het huishouden. Er is alleen gekeken naar de huishoudens waarvan de samenstelling in de jaren 1998 – 2000 niet is veranderd. Om wille van vergelijkbaarheid over de jaren zijn alleen huishoudens geselecteerd die niet wijzigen van samenstelling. Verandering van huishoudenssamenstelling is van invloed in op de inkomensontwikkeling.

Definitie werkaanvaarding

Er is sprake van werkaanvaarding indien bij één van de huishoudleden in het banenbestand een dienstverband wordt gevonden in 1999 én 2000. Gekeken wordt dan naar het aantal kalenderdagen dat iemand in totaal in een jaar heeft gewerkt. Bij de analyses is een onderscheid gemaakt tussen huishoudens waarbinnen één, twee, drie en vier kwartalen is gewerkt.

Er is ook sprake van werkaanvaarding indien in het RIO-bestand is vermeld dat het huishouden winst (of verlies) uit onderneming heeft ontvangen. In dit geval is sprake van een zelfstandige onderneming en wordt dit gelijkgesteld aan uitstroom naar werk. Van personen die zelfstandig werken is niet bekend hoeveel kalenderdagen ze werken. Deze groep is ondergebracht bij huishoudens waar vier kwartalen is gewerkt.

Zuivere schatting van het inkomen van bijstandsgerechtigden

Het RIO maakt geen onderscheid tussen inkomen uit bijstand of werk. Daarnaast worden in het RIO alleen jaarcijfers gegeven. Het is dus alleen mogelijk een juiste schatting te maken van inkomen uit bijstand wanneer de bijstandsccliënt het hele jaar waarover het RIO rapporteert bijstand heeft ontvangen.

Voor inkomen uit werk geldt dezelfde redenering. Het is alleen mogelijk om zuiver te schatten hoeveel inkomen een huishouden ontvangt dat werkt als dat huishouden een heel jaar geen bijstand ontvangt. Overigens kan de schatting van het inkomen ‘vervuild’ zijn met geld dat is ontvangen uit andere regelingen, zoals de AOW of de WW. Wij hebben voor dit onderzoek geen gegevens over deze regelingen gebruikt.

Ten behoeve van de schatting van het inkomen uit bijstand in 1998 hebben we personen geselecteerd die geheel 1998 bijstand ontvingen en die rond de jaarwisseling uitstromen uit de bijstand. Ten behoeve van de schatting van het inkomen uit werk in 1999 en 2000 hebben we personen geselecteerd en die in 1999 en 2000 geen bijstand hebben ontvangen en wel een dienstverband hadden.

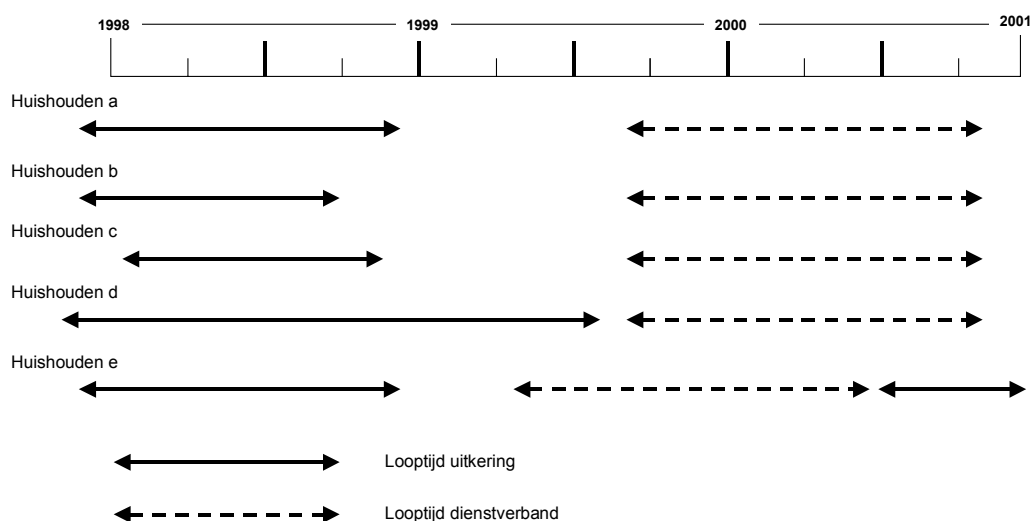
Wanneer alleen huishoudens worden geselecteerd die op 31 december en 1 januari uitstromen uit de bijstand wordt het onderzoekscohort te klein. Om toch een voldoende groot aantal personen in de analyse te betrekken, is gekeken naar uitstroom twee maanden rondom de jaarwisseling. Er is dus enige ‘vervuiling’ mogelijk van de schatting van het inkomen uit bijstand en inkomen uit werk.

Herinstroom

Personen die na de uitstroom hernieuwd instromen in de bijstand zijn niet opgenomen in het cohort. Personen worden dus opgenomen in het cohort indien de uitkering wordt beëindigd in de periode tussen 01-11-1998 en 01-03-1999 en er vervolgens geen instroom meer plaatsvindt in de jaren 1999 en 2000.

Het cohort dat is geselecteerd is dus om een zeer specifieke groep bijstandsgerechtigden. In de onderstaande figuren is weergegeven wie zijn opgenomen in het cohort. Eerst wordt het criterium met betrekking tot de looptijd van de uitkering inzichtelijk gemaakt, vervolgens het criterium met betrekking tot de looptijd van dienstverbanden.

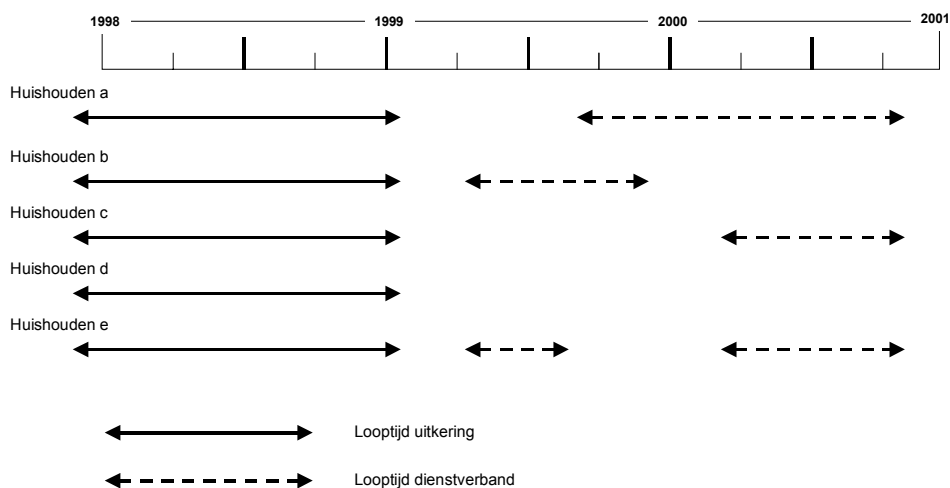
Figuur B1-2 Criterium bijstand gedurende heel 1998

Beslissing over opname in het cohort:

- Huishouden a: wel opgenomen in databestand omdat bijstanduitkering voor 1998 start en de uitstroom valt binnen de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Huishouden werkt in 1999 en 2000.
- Huishouden b: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering start wel voor 1998, maar de uitstroom valt buiten de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Huishouden werkt wel in 1999 en 2000.
- Huishouden c: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering start na 01-01-1998, en de uitstroom valt buiten de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Huishouden werkt wel in 1999 en 2000.
- Huishouden d: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering start wel voor 1998, maar de uitstroom valt buiten de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Huishouden werkt wel in 1999 en 2000.
- Huishouden e: niet opgenomen in databestand. De eerste bijstanduitkering valt binnen de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Huishouden werkt wel in 1999 en 2000. De reden waarom dit huishouden niet wordt opgenomen is omdat het huishouden in 2000 hernieuwd instroomt in de bijstand.

Figuur B1-3 Criterium dienstverband in 1999 en 2000

Beslissing over opname in het cohort:

- Huishouden a: wel opgenomen in databestand omdat bijstanduitkering voor 1998 start en de uitstroom valt binnen de marge van twee maanden rondom jaarwisseling '98-'99. Het huishouden werkt in 1999 en 2000.
- Huishouden b: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering valt binnen de marges, maar het huishouden werkt niet in 2000.

- Huishouden c: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering valt binnen de marges, maar het huishouden werkt niet in 1999.
- Huishouden d: niet opgenomen in databestand. De bijstanduitkering valt binnen de marges, maar het huishouden werkt niet in 1999 en in 2000.
- Huishouden e: wel opgenomen in databestand. De bijstanduitkering valt binnen de marges, en het huishouden heeft twee korte dienstverbanden, één in 1999 en één in 2000.

Uitwerking cohortsamenstelling

Na koppeling van de gegevens uit de diverse bronbestanden is het mogelijk het volgende cohort te selecteren:

Alle huishoudens waarin ten minste vanaf 01-01-1998 een bijstandsuitkering werd ontvangen en waarvan de uitkering is beëindigd in de periode van 01-11-1998 tot 01-03-1999. Binnen het huishouden is vervolgens na uitstroom en de rest van het jaar 1999 en in het hele jaar 2000 geen bijstandsuitkering meer uitgekeerd en tevens wordt er in het huishouden zowel in 1999 als in 2000 een dienstverband hebben of winst ontvangen uit onderneming.

Met behulp van de gegevens van dit cohort kan een antwoord worden gegeven op de eerste onderzoeksvraag.

5 Onderzoeksaanpak duurzaamheid uitstroom

Naast de inkomensontwikkeling van huishoudens die uit de bijstand stromen naar werk, is ook onderzocht hoe de duurzaamheid is van deze uitstroom. Voor beantwoording van deze tweede onderzoeksvraag is alleen gebruik gemaakt van gegevens uit de bijstandregistratie en de banenbestanden. Dit maakt het aantal huishoudens dat gevolgd kan worden groter dan bij onderzoeksvraag 1. Het RIO-bestand is immers een steekproef waarin slechts een deel van de populatie wordt beschreven. In deze paragraaf beschrijven we achtereenvolgens de gebruikte bronnen en bewerkingen daarvan, enkele gehanteerde definities en de keuze van het te volgen cohort.

Gebruikte gegevensbestanden inkomensontwikkeling:

- Microgegevens over bijstandsafhankelijkheid: hiervoor is de bijstandskennersstatistiek gebruikt.
- Microgegevens over dienstverbanden die personen zijn aangegaan om vast te kunnen stellen wie, wanneer en voor hoelang aan het werk is geweest. Hiervoor zijn de banenbestanden gebruikt.

Bestandsopbouw onderzoekspopulatie

Om inzicht te krijgen in de inkomensontwikkeling van ex-bijstandcliënten en de kenmerken van deze personen zijn de gegevensbestanden opgeschoond en geherstructureerd. Daarvoor zijn per bestand de volgende stappen ondernomen.

1. Voor de opbouw van het onderzoeksbestand vormen alle uitkeringen, die tussen 1997 en 2003 volgens de bijstandstatistieken zijn uitgekeerd, het uitgangspunt. Bij sommige van personen worden in deze jaren meerdere uitkeringsperiodes gevonden, bij andere niet.
2. Er is een onderzoekscohort gemaakt voor de jaren 1998, 1999, 2000 en 2001. Voor elk jaar zijn unieke uitkeringen geselecteerd die eindigen in de eerste zes maanden van het betreffende jaar. Bij meer dan één uitkering in de eerste zes maanden van het peiljaar is voor de laatste uitkering gekozen. Er is gekozen voor de eerste zes maanden, omdat dan de looptijd van de databestanden langer is.
3. De uitkeringen zijn gekoppeld aan het banenbestand. Er is gekeken naar dienstverbanden van de hoofdaanvrager van de uitkering en de eventuele partner. Wanneer bij een uitkering een dienstverband werd gevonden dat begon tussen één maand voor of twee maanden na uitstroom uit de uitkering is het record bewaard. Er wordt een marge rond de beëindigingdatum van de uitkering gebruikt omdat het aanmelden van dienstverbanden niet altijd exact gelijk loopt met de werkelijke start van het dienstverband.
4. Vervolgens is de eerstvolgende vermelding in de bijstandsregistratie aan het bestand gekoppeld.
5. Ten slotte zijn persoonsgegevens van de hoofdaanvrager gekoppeld.

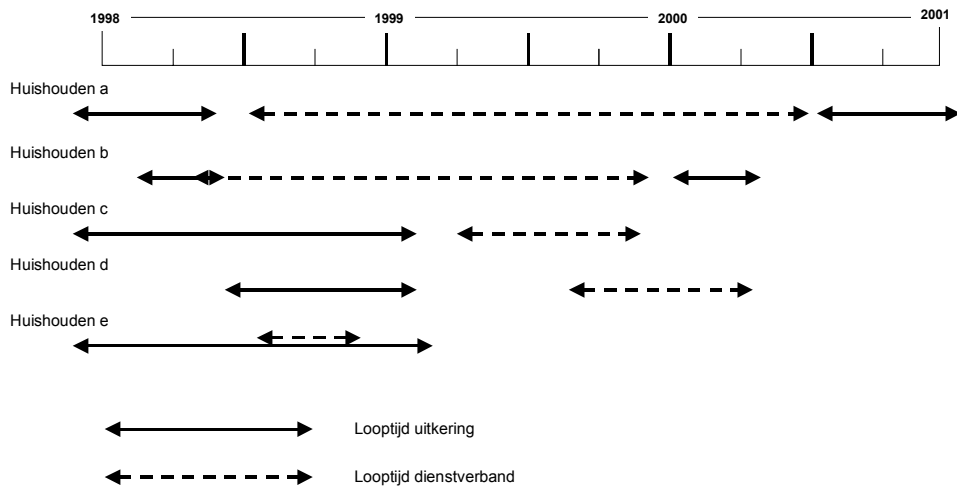
Definitie werkaanvaarding

Er is sprake van uitstroom naar werk indien één van de huishoudleden tussen één maand voor uitstroom uit de bijstand en twee maanden na uitstroom uit de bijstand een dienstverband is aangegaan, dat wil zeggen dat in het banenbestand bij de betreffende persoon een dienstverband is aangetroffen. De definitie van werkend verschilt dus van deze definitie bij de eerste onderzoeksvraag.

In dit geval zijn de huishoudens die zijn uitgestroomd naar zelfstandigheid niet bij de analyse betrokken. De reden hiervoor is dat deze gegevens alleen in het RIO-bestand zijn opgenomen en dit bestand wordt in deze analyse niet gebruikt.

In figuur B1-5 wordt inzichtelijk gemaakt welke huishoudens wel en welke niet in de dataset zijn opgenomen.

Figuur B1-5 Beslisregels met betrekking tot opname huishoudens in cohort

Beslissing over opname in het cohort:

- Huishouden a: opgenomen in cohort van 1998, omdat bijstanduitkering eindigt in de eerste helft van 1998 en omdat binnen twee maanden een dienstverband start. Dit huishouden stroomt na twee jaar terug in de bijstand.
- Huishouden b: opgenomen in cohort van 1998, omdat bijstanduitkering eindigt in de eerste helft van 1998 en omdat binnen één maand voor het einde van de uitkering een dienstverband start. Dit huishouden stroomt na anderhalf jaar terug in de bijstand.
- Huishouden c: opgenomen in cohort van 1999, omdat bijstanduitkering eindigt in de eerste helft van 1999 en omdat binnen twee maanden een dienstverband start. Dit huishouden keert niet terug in de bijstand.
- Huishouden d: niet opgenomen in cohort van 1999, de bijstanduitkering eindigt wel in de eerste helft van 1999, maar het dienstverband start niet binnen twee maanden. Dit huishouden keert niet terug in de bijstand.
- Huishouden e: niet opgenomen in cohort van 1999, de bijstanduitkering eindigt wel in de eerste helft van 1999, maar het dienstverband start meer dan één maand voor het einde van de uitkering. Dit huishouden keert niet terug in de bijstand.

Gehanteerde onderzoekseenheid

De onderzoekseenheid waarmee naar de duurzaamheid van uitstroom is gekeken is het huishouden. Er is gekozen voor analyse op huishoudniveau omdat een bijstandsuitkering niet alleen wordt uitgekeerd aan de aanvrager (de hoofdontvanger), maar ook aan de eventuele partner van de aanvrager. Binnen een huishouden wordt maar één uitkering uitgekeerd.

Definitie duurzaamheid uitstroom

Om de duurzaamheid van uitstroom uit de bijstand inzichtelijk te maken is gekeken naar het aantal personen dat terugkeert in de bijstand. We noemen dit herinstroom. Herinstroom is feitelijk het omgekeerde van duurzaamheid. De herinstroom wordt ingedeeld met intervallen van een halfjaar. Per interval is berekend welk percentage terugvalt op de bijstand. De percentages zijn zowel per interval als cumulatief weergegeven.

Per jaar ziet het een en ander er dan als volgt uit:

- (1) uitstromers naar werk in de eerste helft van een bepaald jaar;
- (2) deel van (1) dat binnen een $\frac{1}{2}$ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (3) deel van (1) dat binnen een $\frac{1}{2}$ tot 1 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (4) deel van (1) dat binnen een 1 tot $1\frac{1}{2}$ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (5) deel van (1) dat binnen een $1\frac{1}{2}$ tot 2 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (6) deel van (1) dat binnen een 2 tot $2\frac{1}{2}$ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (7) deel van (1) dat binnen een $2\frac{1}{2}$ tot 3 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (8) deel van (1) dat binnen een 3 tot $3\frac{1}{2}$ jaar terugvalt op een bijstandsuitkering;
- (9) deel van (1) dat binnen een $3\frac{1}{2}$ tot 4 jaar terugvalt op een bijstandsuitkering.

Overigens kunnen niet alle intervallen voor elk jaar waarover de analyse is uitgevoerd worden gevuld. De databestanden lopen van 1998 tot en met 2002. Personen die in 2001 uitstromen naar werk kunnen maximaal na twee jaar terugstromen in de bijstand.

BIJLAGE 2

Resultaten duurzaamheidsanalyse

In deze bijlage worden de resultaten van de cohortanalyse voor onderzoeksvraag twee in tabelvorm weergegeven. Daarin wordt telkens de herinstroom per halfjaar weergegeven over de jaren 1998, 1999, 2000 en 2001. Er zijn aparte tabellen die de herinstroom in de bijstand weergegeven van verschillende subgroepen (geslacht, herkomst, leeftijd en leefvorm).¹

Tabel B2-1 Herinstroom van de uitstroom uit de Abw naar werk per jaar

	Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998	1.979	1.713	1.139	783	492	486	393	360	435
per interval %	6,1	5,3	3,5	2,4	1,5	1,5	1,2	1,1	1,3
cumulatief %	6,1	11,4	14,9	17,3	18,9	20,4	21,6	22,7	24,0
1999	1.623	1.473	983	753	603	514	481	189	
per interval %	5,9	5,4	3,6	2,7	2,2	1,9	1,7	0,7	
cumulatief %	5,9	11,3	14,8	17,6	19,7	21,6	23,4	24,1	
2000	1.421	1.130	927	771	661	220			
per interval %	6,2	4,9	4,0	3,3	2,9	1,0			
cumulatief %	6,2	11,1	15,1	18,4	21,3	22,3			
2001	983	1.136	799	306					
per interval %	5,5	6,4	4,5	1,7					
cumulatief %	5,5	11,9	16,4	18,1					
gemiddeld per interval	5,9	5,5	3,9	2,6	2,2	1,4	1,5	0,9	1,3
gemiddeld cumulatief	5,9	11,4	15,3	17,9	20,0	21,4	22,5	23,4	24,0

¹ Aangezien de analyses betrekking hebben op huishoudens heeft de uitsplitsing naar geslacht, herkomst en leeftijd enkel betrekking op de hoofdaanvrager van de uitkering.

Tabel B2-2 Herinstroom uitgesplitst naar geslacht

Mannen: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:									
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	7,5	6,1	4,3	2,9	1,8	1,8	1,4	1,3	1,6
1998 cumulatief %	7,5	13,6	17,8	20,7	22,5	24,3	25,6	26,9	28,6
1999 per interval %	6,8	6,2	4,3	3,2	2,3	2,3	2,1	0,8	
1999 cumulatief %	6,8	12,9	17,2	20,5	22,8	25,0	27,1	27,9	
2000 per interval %	7,5	5,9	4,8	4,2	3,5	1,2			
2000 cumulatief %	7,5	13,5	18,3	22,4	25,9	27,1			
2001 per interval %	7,4	8,2	5,3	2,0					
2001 cumulatief %	7,4	15,7	21,0	23,0					
gemiddeld per interval	7,3	6,6	4,7	3,1	2,5	1,8	1,7	1,1	1,6
gemiddeld cumulatief	7,3	13,9	18,6	21,7	23,7	25,5	26,4	27,4	28,6

Vrouwen: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:									
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	4,6	4,4	2,7	1,9	1,2	1,2	1,1	0,9	1,0
1998 cumulatief %	4,6	9,0	11,7	13,6	14,8	16,0	17,1	18,0	19,0
1999 per interval %	4,9	4,5	2,8	2,2	2,1	1,4	1,4	0,5	
1999 cumulatief %	4,9	9,3	12,1	14,3	16,4	17,8	19,2	19,7	
2000 per interval %	4,8	3,8	3,2	2,5	2,2	0,7			
2000 cumulatief %	4,8	8,6	11,8	14,3	16,5	17,2			
2001 per interval %	3,8	4,7	3,7	1,4					
2001 cumulatief %	3,8	8,5	12,3	13,7					
gemiddeld per interval	4,5	4,3	3,1	2,0	1,9	1,1	1,2	0,7	1,0
gemiddeld cumulatief	4,5	8,9	12,0	14,0	15,9	17,0	18,1	18,8	19,0

Tabel B2-3 Herinstroom uitgesplitst naar leeftijd

	Jonger dan 30 jaar oud: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	6,7	5,0	3,5	2,6	1,5	1,4	1,2	1,2	1,4
1998 cumulatief %	6,7	11,7	15,2	17,8	19,4	20,8	21,9	23,2	24,6
1999 per interval %	6,0	5,6	4,0	2,8	2,6	2,0	1,9	0,8	
1999 cumulatief %	6,0	11,6	15,6	18,4	21,1	23,1	25,0	25,8	
2000 per interval %	7,3	5,4	4,1	3,8	3,3	0,9			
2000 cumulatief %	7,3	12,7	16,7	20,5	23,8	24,7			
2001 per interval %	7,3	7,9	4,8	1,8					
2001 cumulatief %	7,3	15,2	20,0	21,8					
gemiddeld per interval	6,8	6,0	4,1	2,8	2,5	1,4	1,5	1,0	1,4
gemiddeld cumulatief	6,8	12,8	16,9	19,6	21,4	22,9	23,5	24,5	24,6

	30 tot 50 jaar oud: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	5,7	5,6	3,7	2,2	1,6	1,6	1,3	1,0	1,4
1998 cumulatief %	5,7	11,3	14,9	17,2	18,7	20,4	21,7	22,7	24,1
1999 per interval %	5,9	5,2	3,4	2,7	2,0	1,8	1,7	0,6	
1999 cumulatief %	5,9	11,2	14,6	17,3	19,3	21,1	22,8	23,4	
2000 per interval %	5,7	4,7	4,1	3,2	2,7	1,1			
2000 cumulatief %	5,7	10,4	14,5	17,8	20,5	21,6			
2001 per interval %	4,8	5,8	4,3	1,7					
2001 cumulatief %	4,8	10,5	14,8	16,5					
gemiddeld per interval	5,5	5,3	3,9	2,5	2,1	1,5	1,5	0,8	1,4
gemiddeld cumulatief	5,5	10,8	14,7	17,2	19,5	21,0	22,2	23,1	24,1

Vervolg tabel B2-3

	Ouder dan 50 jaar oud: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	4,3	5,0	2,2	2,0	0,9	1,3	0,7	0,7	0,6
1998 cumulatief %	4,3	9,3	11,5	13,6	14,4	15,8	16,5	17,2	17,8
1999 per interval %	5,0	4,4	1,9	2,4	0,8	1,1	0,8	0,5	
1999 cumulatief %	5,0	9,4	11,3	13,7	14,5	15,6	16,4		
2000 per interval %	4,0	3,9	2,8	2,0	1,8	0,2			
2000 cumulatief %	4,0	7,9	10,6	12,6	14,5	14,7			
2001 per interval %	3,8	4,2	4,7	1,1					
2001 cumulatief %	3,8	8,0	12,7	13,8					
gemiddeld per interval	4,3	4,4	2,9	1,9	1,2	0,9	0,8	0,6	0,6
gemiddeld cumulatief	4,3	8,6	11,5	13,4	14,5	15,4	16,5	17,2	17,8

Tabel B2-4 Herinstroom uitgesplitst naar leefvorm

	Alleenstaande: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	6,8	5,5	3,9	3,1	1,7	1,5	1,3	1,1	1,5
1998 cumulatief %	6,8	12,3	16,2	19,3	21,0	22,5	23,8	24,9	26,4
1999 per interval %	6,5	5,7	4,3	3,3	2,4	2,0	2,0	0,7	
1999 cumulatief %	6,5	12,2	16,5	19,9	22,3	24,3	26,2	26,9	
2000 per interval %	6,6	5,5	5,2	3,8	3,2	1,0			
2000 cumulatief %	6,6	12,1	17,3	21,1	24,3	25,3			
2001 per interval %	7,4	7,4	4,8	1,9					
2001 cumulatief %	7,4	14,7	19,5	21,5					
gemiddeld per interval	6,8	6,0	4,5	3,1	2,4	1,5	1,6	0,9	1,5
gemiddeld cumulatief	6,8	12,8	17,4	20,4	22,5	24,0	25,0	25,9	26,4

	Gezin: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	5,7	4,9	3,3	2,0	1,3	1,4	1,2	1,1	1,1
1998 cumulatief %	5,7	10,6	13,9	15,9	17,2	18,7	19,8	20,9	22,0
1999 per interval %	5,6	5,2	3,5	2,6	1,9	1,6	1,7	0,7	
1999 cumulatief %	5,6	10,7	14,2	16,8	18,7	20,3	21,9	22,6	
2000 per interval %	5,7	4,8	3,3	2,9	2,8	1,0			
2000 cumulatief %	5,7	10,6	13,9	16,7	19,6	20,5			
2001 per interval %	5,0	5,9	4,6	1,9					
2001 cumulatief %	5,0	10,9	15,5	17,4					
gemiddeld per interval	5,5	5,2	3,7	2,3	2,0	1,3	1,4	0,9	1,1
gemiddeld cumulatief	5,5	10,7	14,4	16,7	18,5	19,8	20,9	21,8	22,0

Vervolg tabel B2-4

	Éénouderhuishouden: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	5,2	5,1	2,8	1,9	1,4	1,6	1,2	1,0	1,3
1998 cumulatief %	5,2	10,2	13,0	14,9	16,3	17,9	19,1	20,1	21,3
1999 per interval %	4,7	4,7	2,4	1,9	2,1	2,0	1,5	0,7	
1999 cumulatief %	4,7	9,4	11,8	13,8	15,8	17,9	19,4	20,0	
2000 per interval %	5,5	3,9	3,0	3,2	2,1	0,7			
2000 cumulatief %	5,5	9,4	12,4	15,6	17,7	18,4			
2001 per interval %	3,9	5,5	3,8	1,1					
2001 cumulatief %	3,9	9,4	13,2	14,4					
gemiddeld per interval	4,8	4,8	3,0	2,0	1,9	1,4	1,4	0,8	1,3
gemiddeld cumulatief	4,8	9,6	12,6	14,6	16,6	18,0	19,2	20,1	21,3

	Overige huishoudens: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	9,0	8,1	5,2	2,6	2,4	1,5	0,6	2,9	2,3
1998 cumulatief %	9,0	17,1	22,4	24,9	27,3	28,8	29,4	32,3	34,6
1999 per interval %	9,3	7,6	3,5	2,7	3,9	3,2	2,0	1,1	
1999 cumulatief %	9,3	16,8	20,4	23,0	27,0	30,1	32,1	33,2	
2000 per interval %	10,3	7,2	6,3	4,3	4,7	1,4			
2000 cumulatief %	10,3	17,5	23,8	28,1	32,8	34,2			
2001 per interval %	6,9	10,0	6,8	1,3					
2001 cumulatief %	6,9	16,9	23,6	24,9					
gemiddeld per interval	8,9	8,2	5,4	2,7	3,7	2,0	1,3	2,0	2,3
gemiddeld cumulatief	8,9	17,1	22,5	25,2	29,0	31,1	30,8	32,7	34,6

Tabel B2-5 Herinstroom uitgesplitst naar herkomst

	Autochtonen: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	5,7	4,6	2,7	1,9	1,2	1,1	0,9	0,9	1,1
1998 cumulatief %	5,7	10,3	13,0	14,9	16,1	17,2	18,1	19,0	20,1
1999 per interval %	5,4	4,7	2,9	2,3	1,9	1,5	1,3	0,6	
1999 cumulatief %	5,4	10,2	13,1	15,4	17,4	18,8	20,2	20,8	
2000 per interval %	5,9	4,2	3,5	2,8	2,3	0,8			
2000 cumulatief %	5,9	10,0	13,5	16,4	18,7	19,5			
2001 per interval %	5,3	5,6	4,0	1,4					
2001 cumulatief %	5,3	11,0	14,9	16,3					
gemiddeld per interval	5,6	4,8	3,3	2,1	1,8	1,1	1,1	0,7	1,1
gemiddeld cumulatief	5,6	10,4	13,6	15,8	17,4	18,5	19,1	19,9	20,1

	Niet westerse allochtonen 1 ^e generatie: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	6,8	6,5	4,8	3,2	2,1	2,3	1,9	1,5	2,0
1998 cumulatief %	6,8	13,2	18,1	21,3	23,3	25,6	27,5	29,0	31,0
1999 per interval %	6,4	6,5	4,7	3,3	2,8	2,5	2,3	0,8	
1999 cumulatief %	6,4	12,8	17,5	20,8	23,7	26,1	28,5	29,3	
2000 per interval %	6,6	5,8	5,0	3,9	3,6	1,1			
2000 cumulatief %	6,6	12,5	17,5	21,4	25,0	26,1			
2001 per interval %	5,8	7,0	5,3	2,1					
2001 cumulatief %	5,8	12,8	18,2	20,2					
gemiddeld per interval	6,4	6,5	5,0	3,1	2,8	2,0	2,1	1,2	2,0
gemiddeld cumulatief	6,4	12,8	17,8	20,9	24,0	26,0	28,0	29,2	31,0

Vervolg tabel B2-5

	Niet westerse allochtonen 2 ^e generatie: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	8,0	6,6	6,0	4,3	1,9	2,4	1,2	1,9	1,6
1998 cumulatief %	8,0	14,5	20,5	24,9	26,8	29,2	30,5	32,3	33,9
1999 per interval %	6,8	7,1	5,8	3,5	2,1	2,6	2,7	0,9	
1999 cumulatief %	6,8	13,9	19,7	23,1	25,3	27,9	30,6	31,4	
2000 per interval %	6,4	6,5	3,6	6,4	3,2	0,9			
2000 cumulatief %	6,4	12,8	16,4	22,7	25,9	26,8			
2001 per interval %	9,4	10,2	5,8	1,7					
2001 cumulatief %	9,4	19,6	25,4	27,1					
gemiddeld per interval	7,6	7,6	5,3	4,0	2,4	2,0	2,0	1,4	1,6
gemiddeld cumulatief	7,6	15,2	20,5	24,5	26,0	28,0	30,5	31,9	33,9

	Westerse allochtonen 1 ^e generatie: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	5,9	5,1	3,7	2,5	2,0	1,3	1,2	0,5	0,9
1998 cumulatief %	5,9	10,9	14,6	17,1	19,1	20,4	21,6	22,1	23,0
1999 per interval %	6,2	5,3	2,9	2,3	1,7	1,8	1,5	0,9	
1999 cumulatief %	6,2	11,5	14,4	16,7	18,3	20,1	21,6	22,5	
2000 per interval %	6,2	5,8	3,0	3,7	3,1	1,7			
2000 cumulatief %	6,2	11,9	14,9	18,6	21,7	23,4			
2001 per interval %	4,0	5,2	5,1	1,7					
2001 cumulatief %	4,0	9,2	14,3	16,1					
gemiddeld per interval	5,6	5,3	3,6	2,5	2,3	1,6	1,4	0,7	0,9
gemiddeld cumulatief	5,6	10,9	14,6	17,1	19,7	21,3	21,6	22,3	23,0

Vervolg tabel B2-5

	Westerse allochtonen 2 ^e generatie: Herinstroom na uitstroom uit de Abw naar werk:								
	binnen ½ jr.	na ½ tot 1 jr.	na 1 tot 1½ jr.	na 1½ tot 2 jr.	na 2 tot 2½ jr.	na 2½ tot 3 jr.	na 3 tot 3½ jr.	na 3½ tot 4 jr.	na 4 tot 4½ jr.
1998 per interval %	6,1	5,5	4,1	2,6	1,7	1,2	1,5	1,3	1,3
1998 cumulatief %	6,1	11,5	15,6	18,2	19,8	21,0	22,4	23,7	25,0
1999 per interval %	7,4	4,5	3,3	3,4	1,8	2,1	2,3	0,6	
1999 cumulatief %	7,4	11,9	15,2	18,6	20,4	22,5	24,8	25,4	
2000 per interval %	6,3	4,6	4,1	2,2	3,0	1,1			
2000 cumulatief %	6,3	10,8	14,9	17,1	20,2	21,3			
2001 per interval %	4,8	8,1	2,9	2,1					
2001 cumulatief %	4,8	12,9	15,9	18,0					
gemiddeld per interval	6,1	5,7	3,6	2,6	2,2	1,5	1,9	1,0	1,3
gemiddeld cumulatief	6,1	11,8	15,4	18,0	20,1	21,6	23,6	24,6	25,0

